

รายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

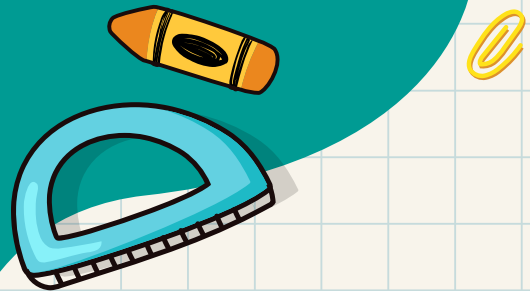
เรื่อง ภาพพิมพ์

ครูผู้สอน ครูปิ่นณัฏ รัตนภักดี

ครูปรียาพร หมั่นหาญ



เรื่อง ภาพพิมพ์



จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. นักเรียนสามารถบรรยายเทคนิค วิธีการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
ด้านทักษะและกระบวนการ

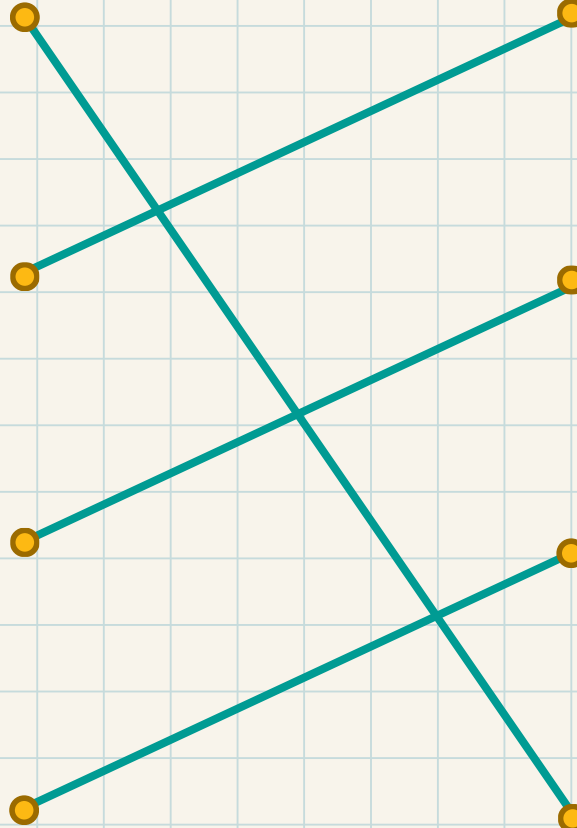
๒. นักเรียนสามารถแยกแยะเทคนิค วิธีการสร้างสรรค์งานของศิลปินได้
ด้านคุณลักษณะ

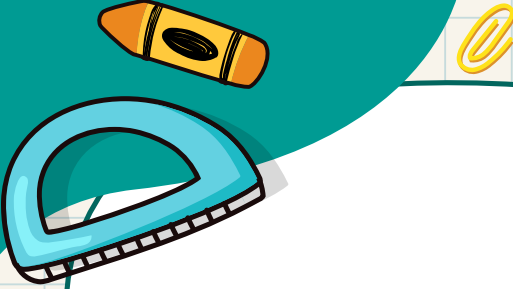
๓. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้

คู่มือสร้าง คู่ศิลป์



คู่สร้าง คู่ศิลป์



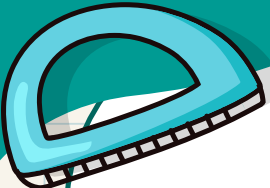


ภาพพิมพ์



คืออะไร





ภาพพิมพ์ คือ การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

รูปแบบหนึ่งซึ่งใช้กระบวนการพิมพ์ ซึ่งมนุษย์ได้รู้จักและ
สร้างสรรค์มาตั้งแต่ยุคหิน และได้รับการพัฒนาให้มีรูปแบบ
กระบวนการในการผลิตให้มีความหลากหลายและทันสมัยตาม
เทคโนโลยีที่พัฒนา





ประวัติศาสตร์ของภาพพิมพ์ เกิดจากมนุษย์ในสมัยก่อน

ประวัติศาสตร์ได้บังเอิญเอามือที่เปื้อนดินโคลนไปจับหรือวางทาบบนผนังถ้ำ
ทำให้เกิดรอยฝ่ามือในลักษณะต่าง ๆ

องค์ประกอบในการพิมพ์



แม่พิมพ์



สีที่ใช้พิมพ์

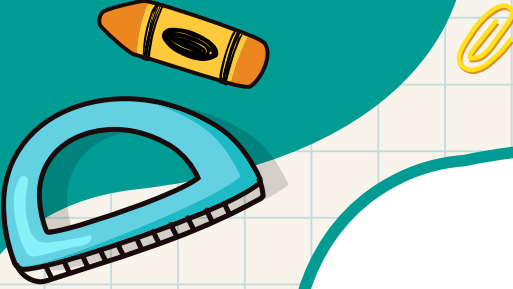


วัสดุที่ใช้พิมพ์



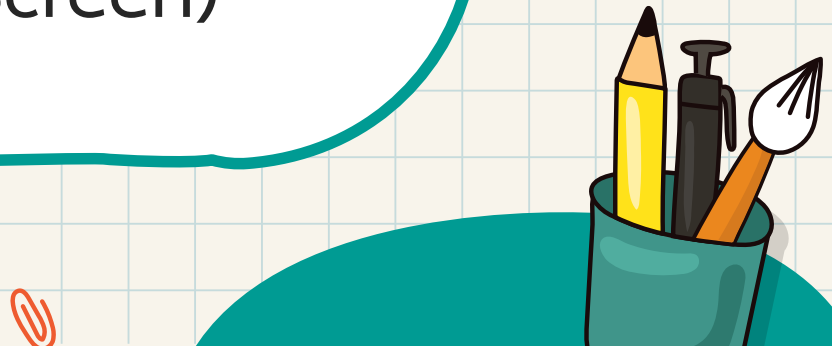
ผู้พิมพ์

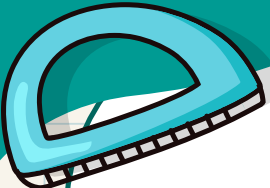




ภาพพิมพ์ แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท

ตามลักษณะของแม่พิมพ์ ดังนี้

๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)
 ๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)
 ๓. ภาพพิมพ์พื้นราบ (Lithograph)
 ๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)
- 



๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)

กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากผิวส่วนที่อยู่สูงบนแม่พิมพ์ ดังนั้นส่วนที่ถูกแกะออกไปหรือส่วนที่เป็นร่องลึกจะไม่ถูกพิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์ในลักษณะนี้ เช่น แม่พิมพ์แกะไม้ แม่พิมพ์แกะยาง แม่พิมพ์กระดาษแข็ง แม่พิมพ์วัสดุ



๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)



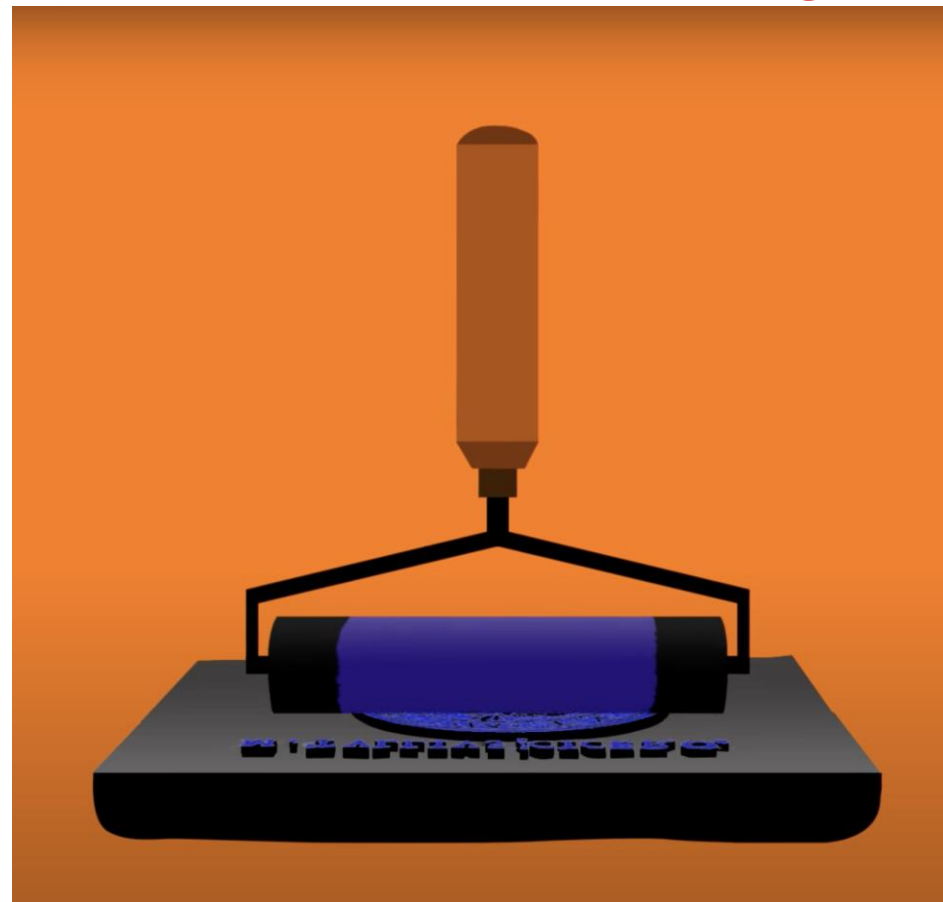
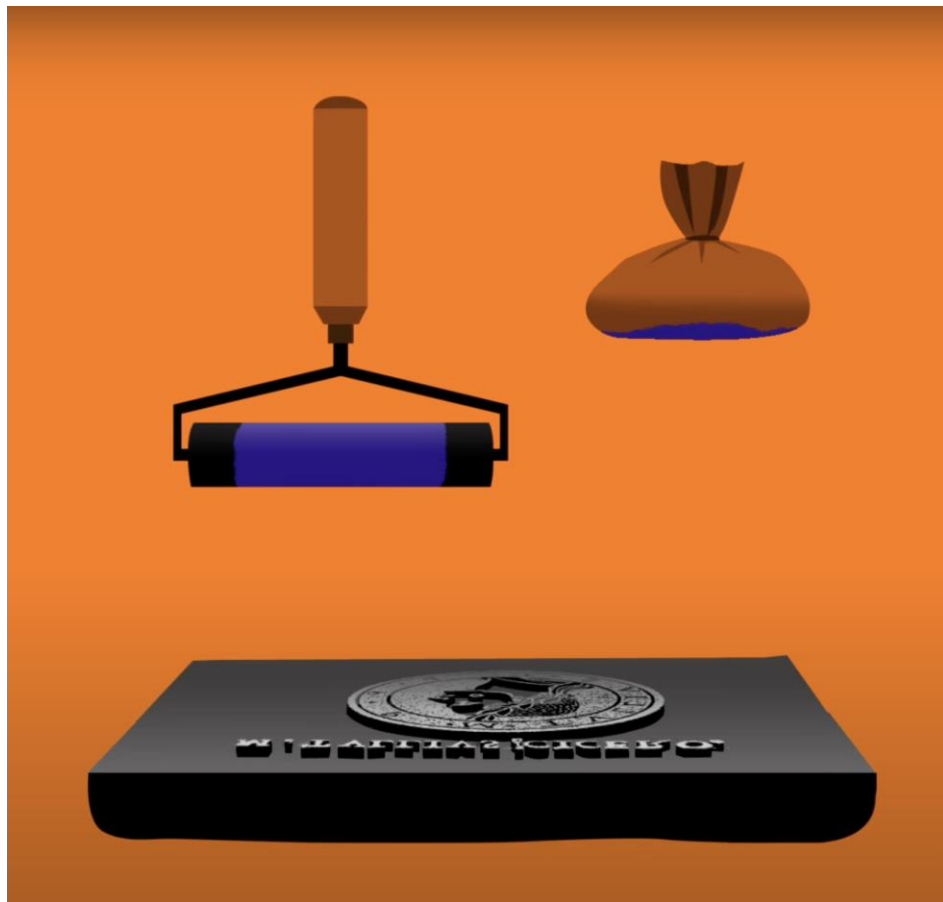
๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)



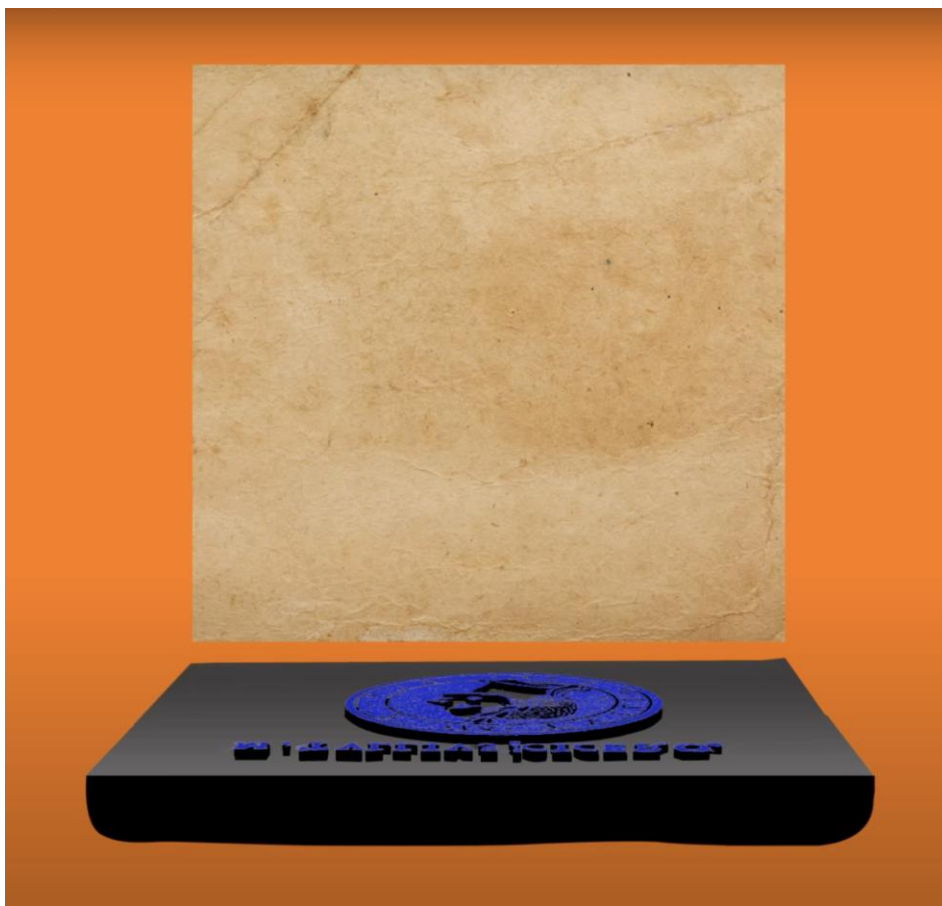
๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)



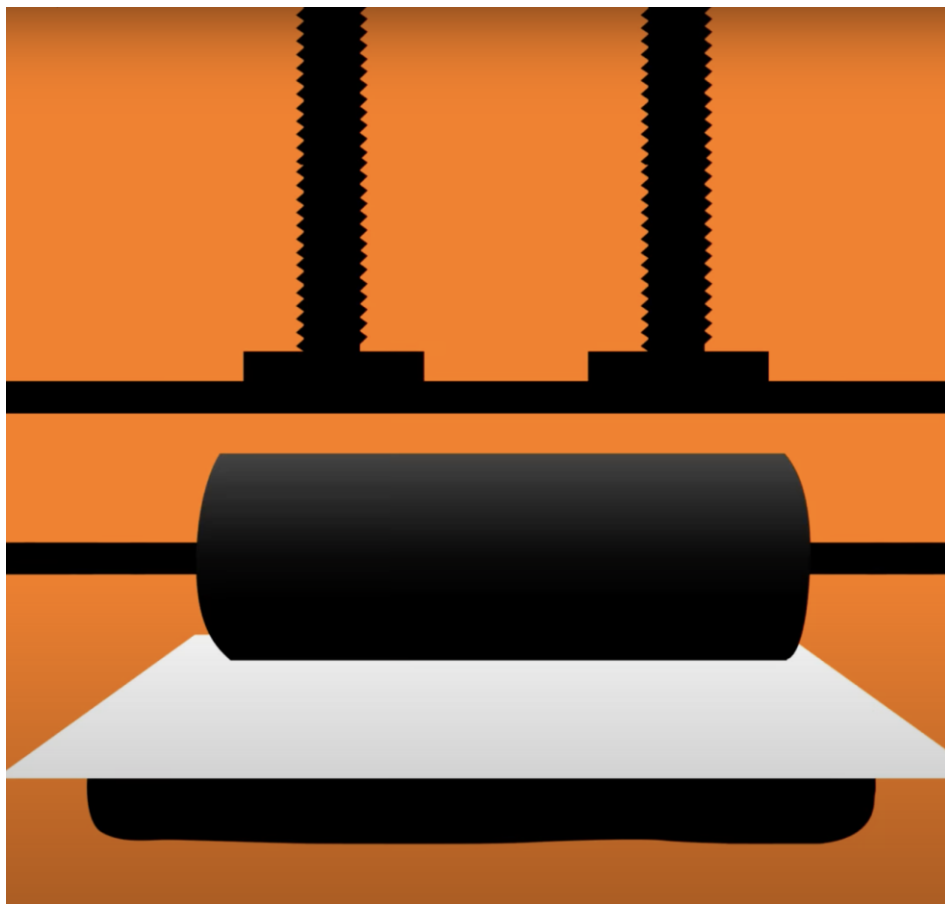
๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)



๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)

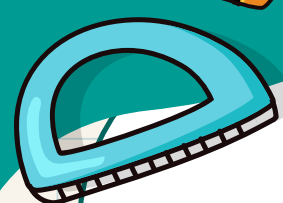


๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)



๑. ภาพพิมพ์ผิวขน (Relief Printing)





๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)

กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากส่วนที่อยู่ลึกเป็นร่องของแม่พิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์จะมีส่วนที่นูนและร่องเหมือนกับแม่พิมพ์ผิวนูน แต่เวลาพิมพ์ต้องอุดหมึกลงไปในเรื่องลึกซึ่งกลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ภาพถ่าย ภาพพิมพ์มัชฌิมรงค์ ภาพพิมพ์อย่างสีน้ำ ภาพพิมพ์จารเข้ม ภาพพิมพ์แกะลายเส้น ภาพพิมพ์กัดกรด ภาพพิมพ์แบบเขียนถ่าน ภาพพิมพ์ กัดกรดพื้นนูน ภาพพิมพ์กัดกรดรูปนูน



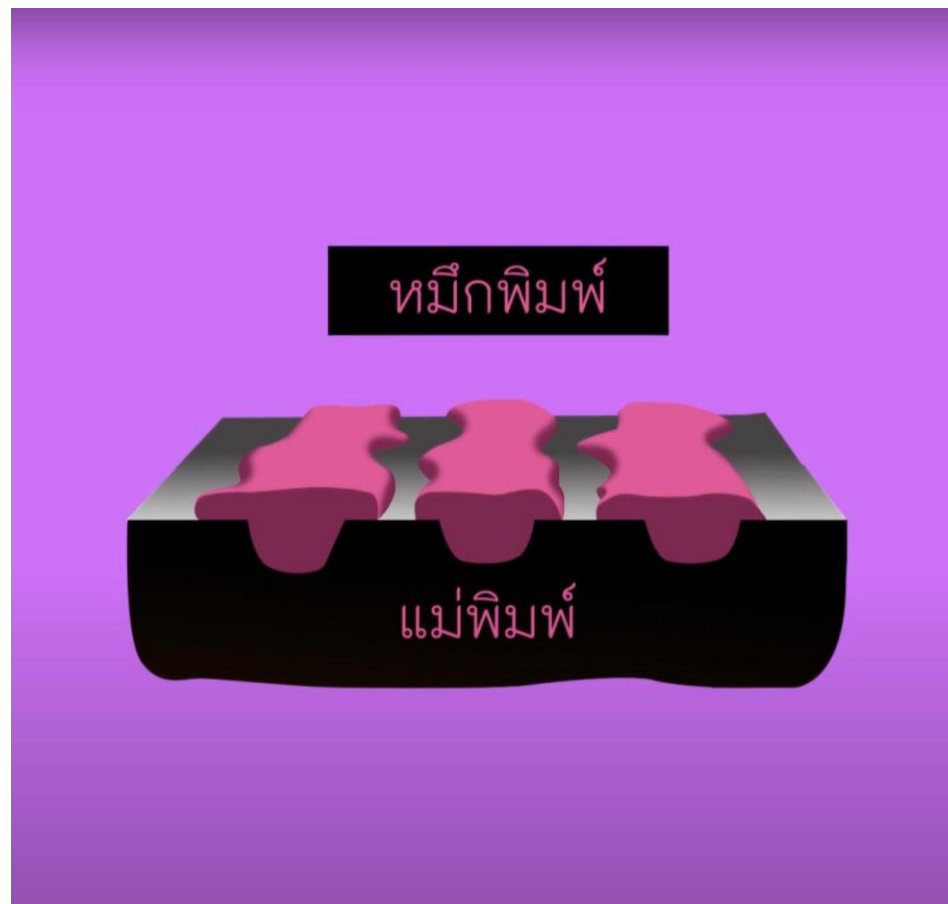
๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)



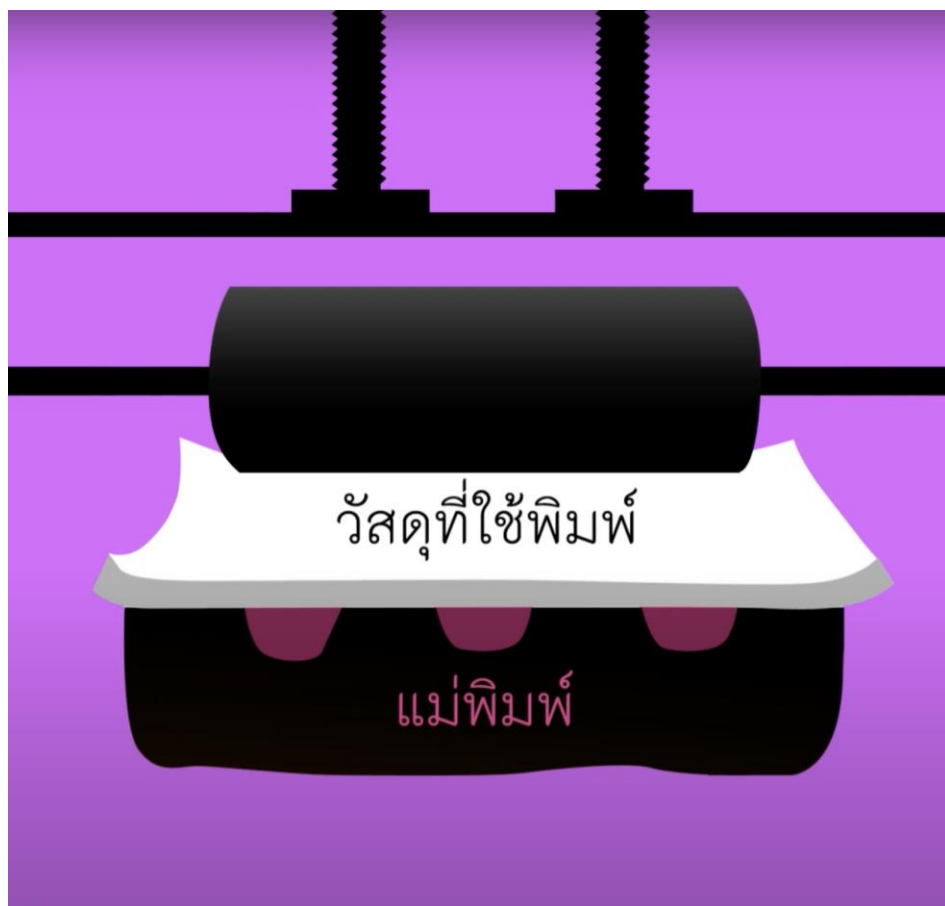
๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)



๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)

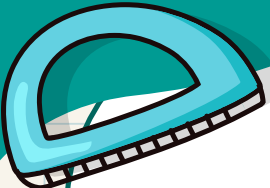


๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)





๒. ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing)



๓. ภาพพิมพ์พื้นราบ (Lithograph)

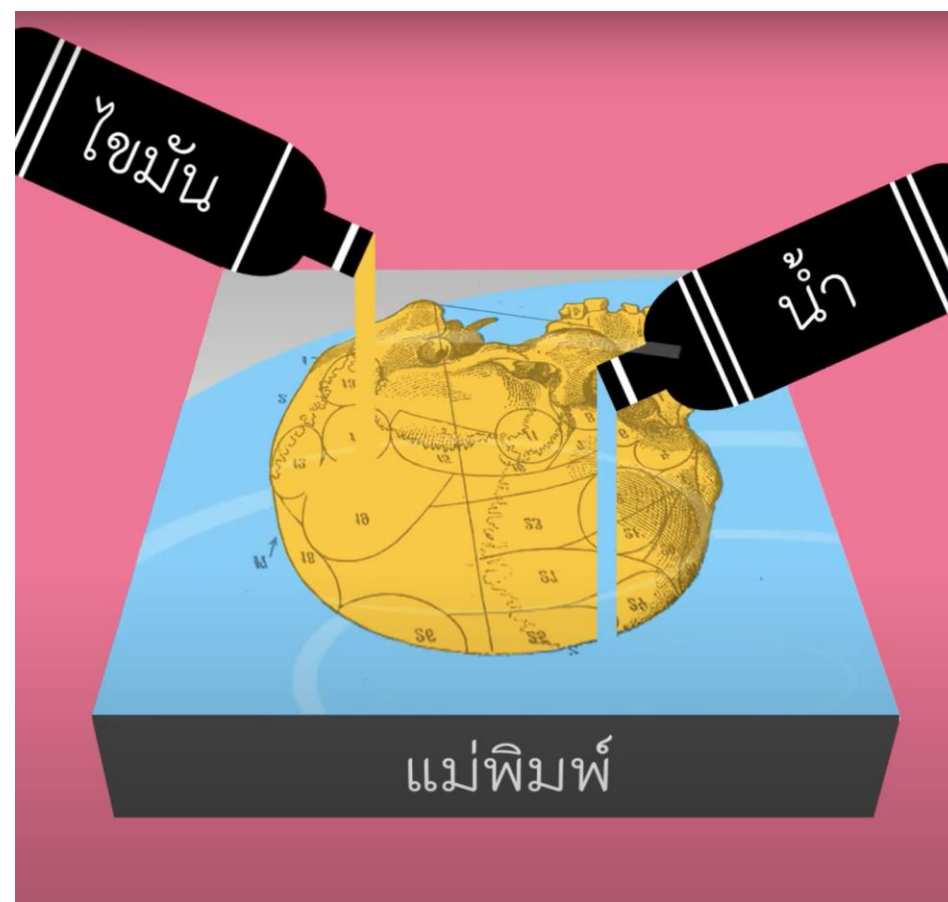
กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากพื้นแบนราบ ส่วนที่ถูกพิมพ์และส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์นั้นจะอยู่ในระนาบแม่พิมพ์ บริเวณทั้งสองจะต่างกันเพียงส่วนที่ต้องการพิมพ์จะเป็นไขมันหรือน้ำมัน แต่อีกส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์จะชุ่มด้วยน้ำ กลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ครั้งเดียว และภาพพิมพ์หิน



๓. ภาพพิมพ์พื้นราบ (Lithograph)



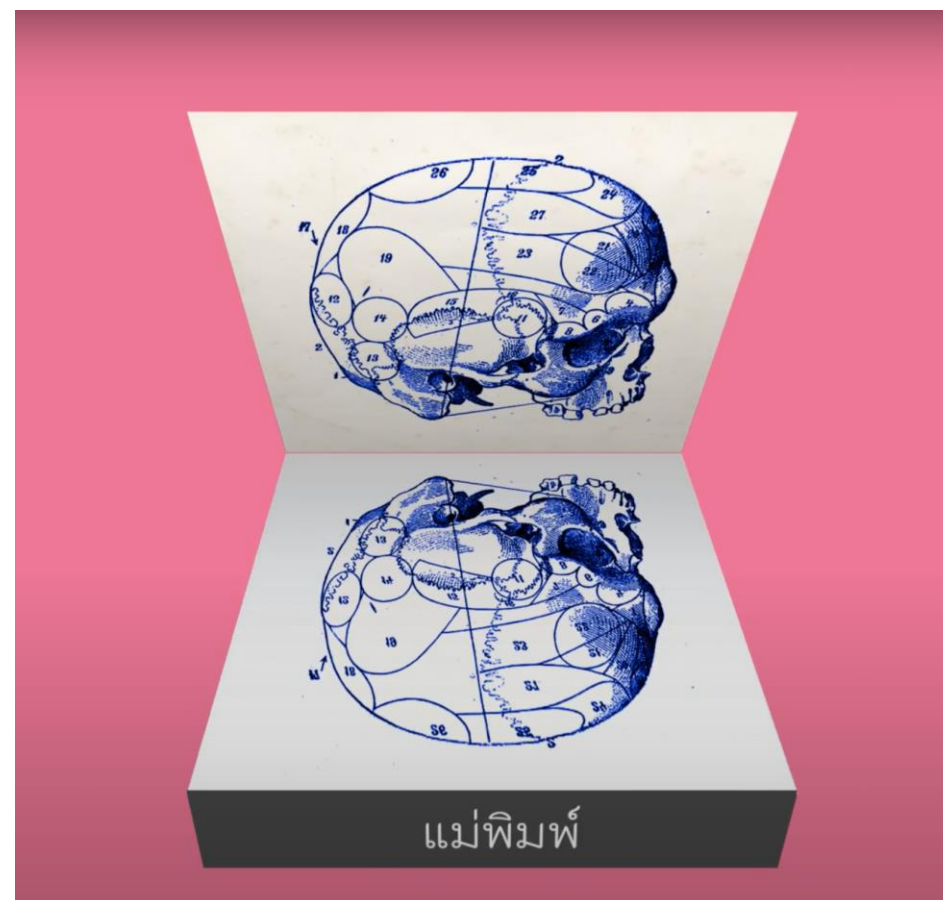
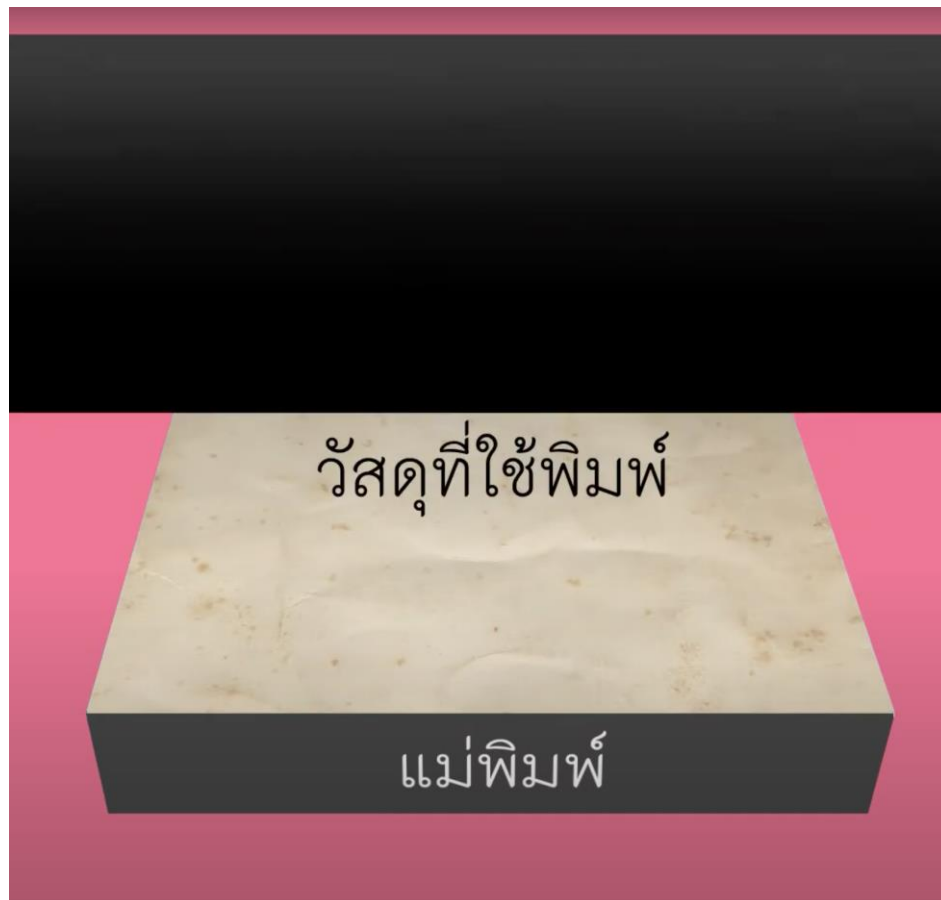
๓. ภาพพิมพ์พื้นราบ (Lithograph)



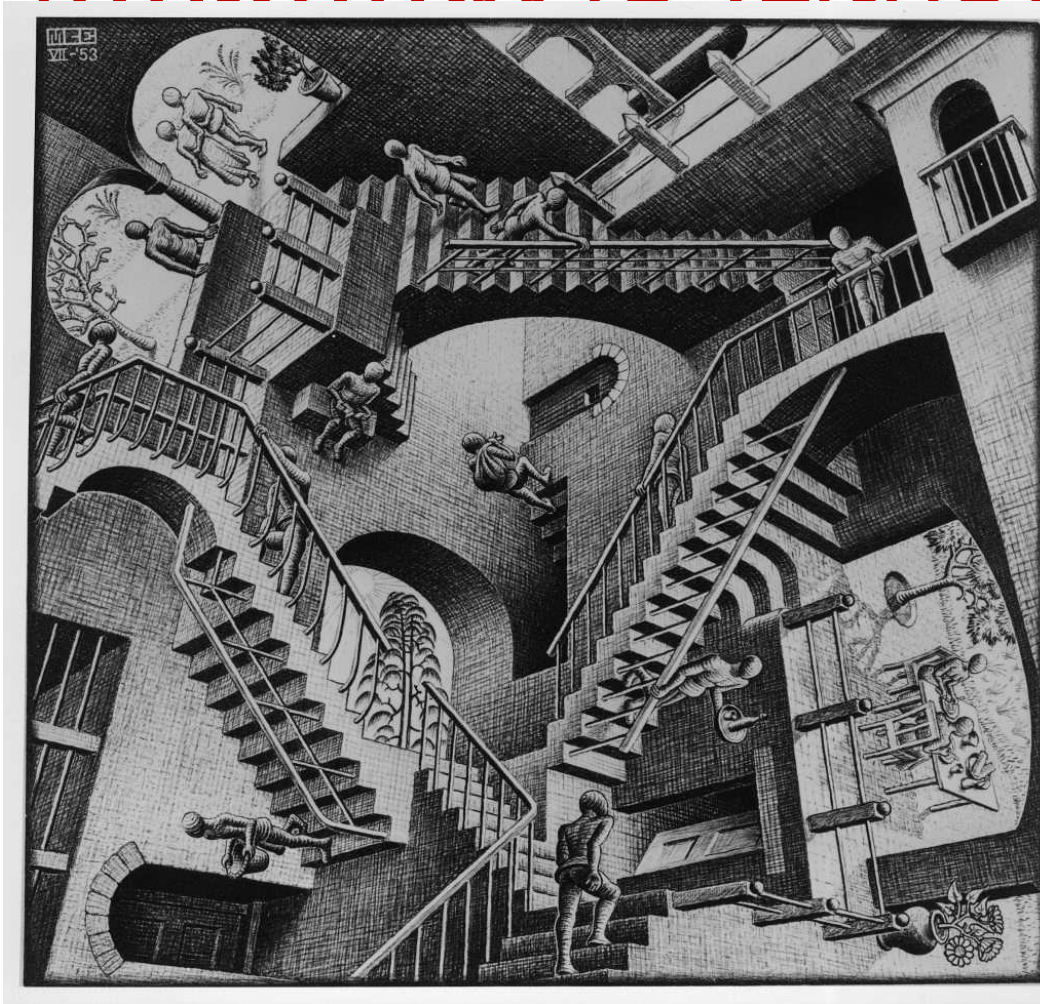
๓. ภาพพิมพ์พื้นราบ (Lithograph)

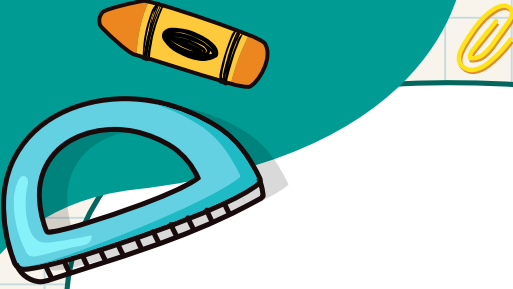


๓. ภาพพิมพ์พื้นราบ (Lithograph)



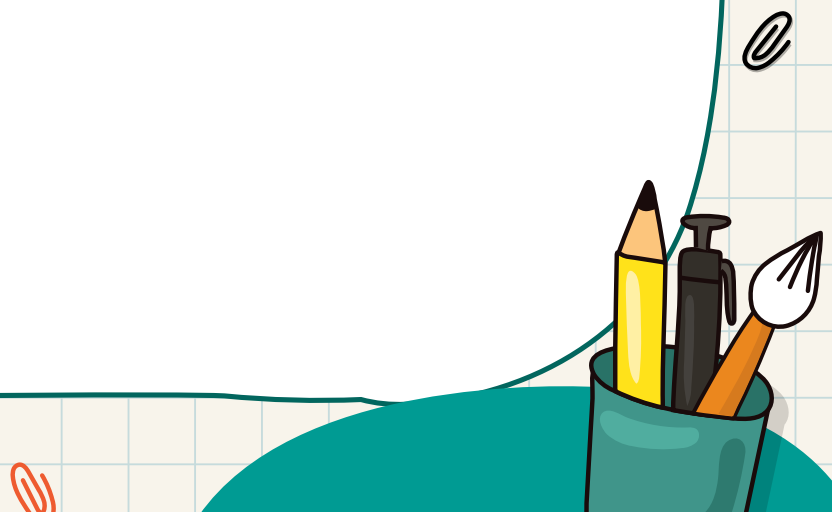
๓. ภาพพิมพ์พับนราบ (Lithograph)





๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)

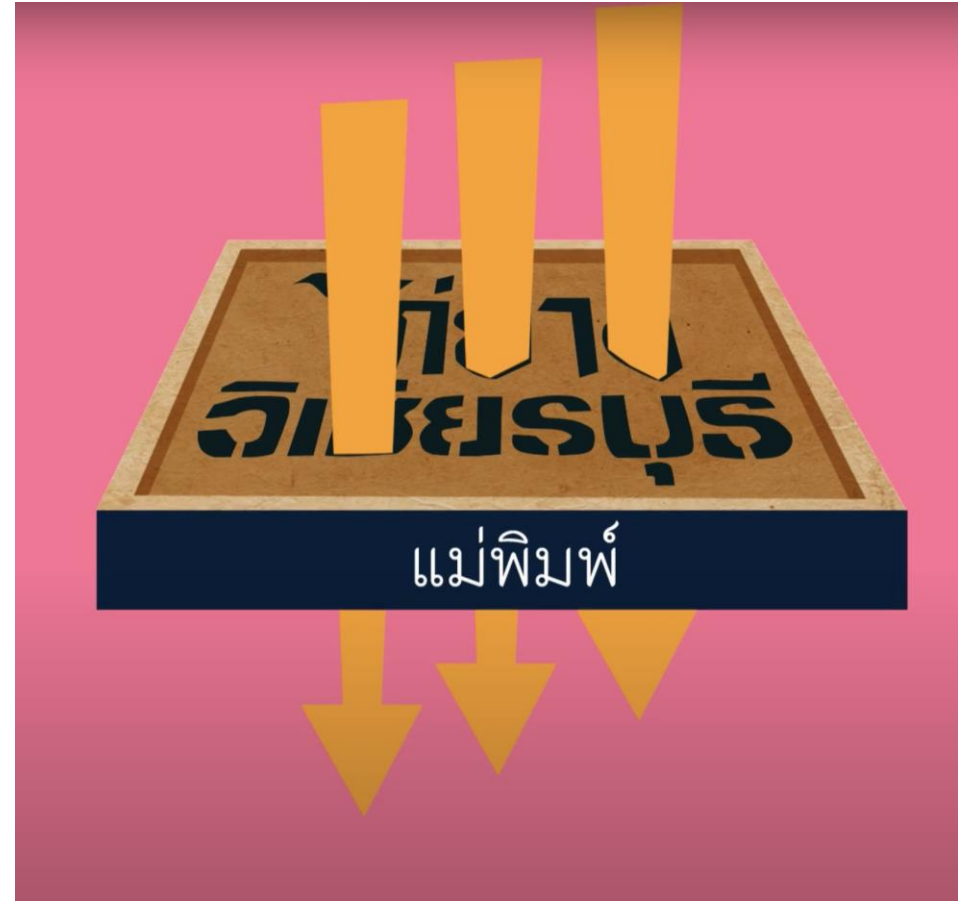
การพิมพ์ที่พิมพ์ โดยใช้ไม้ปาดสีรีดเนื้อสีผ่านตะแกรงเนื้อละเอียดลงมาสู่
วัสดุที่ต้องการ พิมพ์ ซึ่งบริเวณที่ไม่ถูกพิมพ์จะเป็นบริเวณตะแกรง ที่ถูกกัน
เอาไว้ไม่ให้สีลอดผ่านลงมาสู่วัสดุที่ต้องการพิมพ์



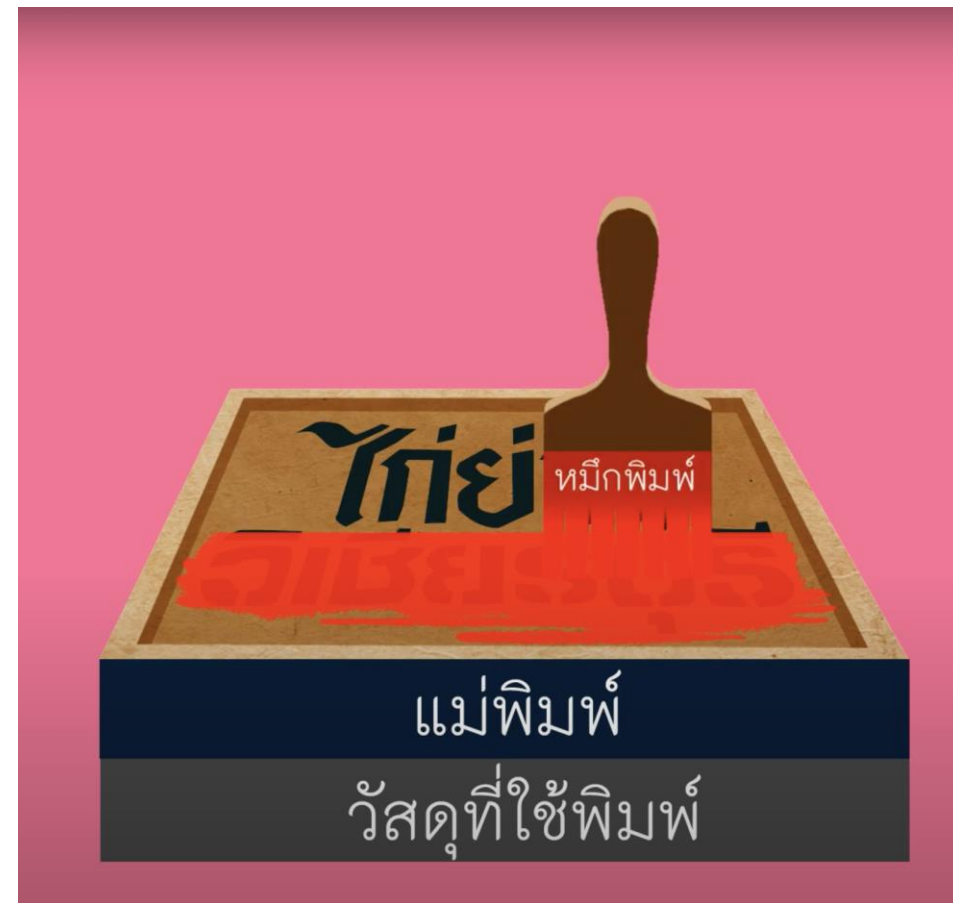
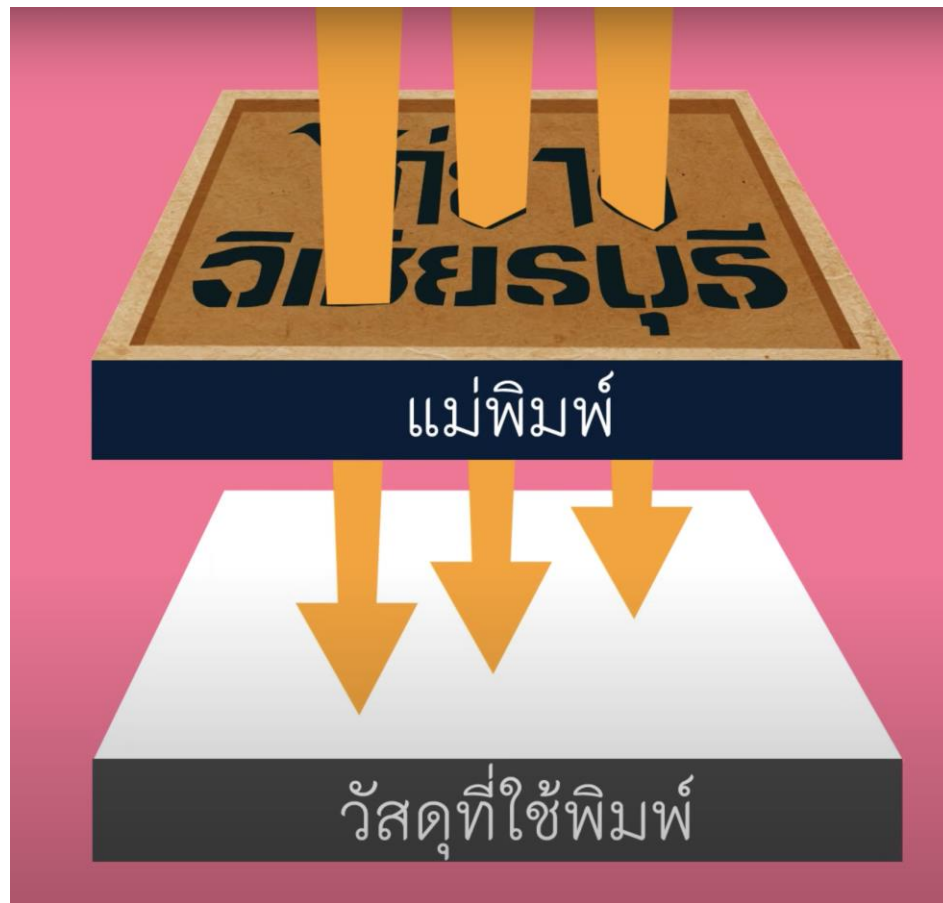
๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)



๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)



๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)

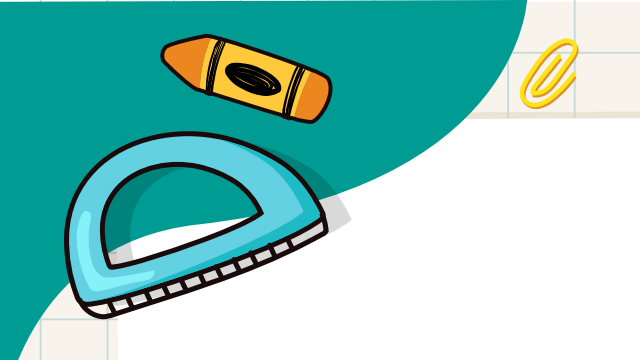


๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)



๔. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)



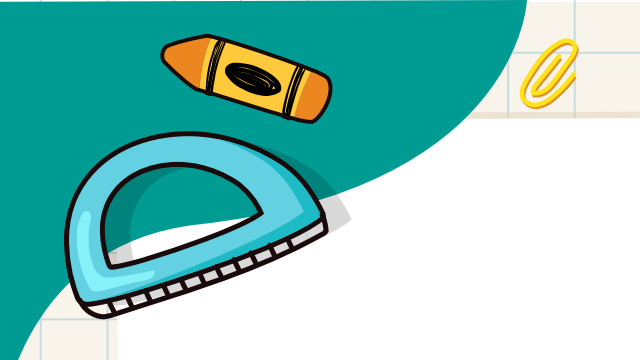


ภาพพิมพ์ที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคและวัสดุต่าง ๆ

แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท

๑. ภาพพิมพ์วัสดุ
 ๒. ภาพพิมพ์แกะไม้
 ๓. ภาพพิมพ์ลายฉลุ
 ๔. ภาพพิมพ์กระจก
- 

๑. ภาพพิมพ์วัสดุ การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุสิ่งของต่างๆ ทั้งที่เป็นวัสดุจากธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ ก่อนการลงมือทำแม่พิมพ์ จำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติของวัสดุสิ่งของแต่ละชนิดว่ามีคุณสมบัติทางกายภาพของผิวพื้น ร่องรอย ลวดลาย มีความน่าสนใจ เหมาะจะนำมาเป็นวัสดุหลักสำหรับการพิมพ์หรือไม่ เพราะบางวัสดุมีร่องรอย พื้นผิวของตัวเอง สามารถนำไปพิมพ์กับภาพได้โดยตรง แต่บางวัสดุอาจต้องนำมาดัดแปลงรูปแบบลวดลายหรือร่องรอยก่อนนำไปพิมพ์



๒. ภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพพิมพ์แกะไม้เป็นศิลปะภาพพิมพ์ผิวนูนที่ต้องระมัดระวังเรื่องของความปลอดภัยขณะลงมือปฏิบัติงานเนื่องจากอุปกรณ์เครื่องมือแกะไม้มีความคมมากนอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงหมึกหรือสีที่ใช้พิมพ์ต้องมีเข้มข้นและความเหนียวพอเหมาะเพื่อที่หมึกพิมพ์จะสามารถเกาะอยู่บนส่วนนูนของแม่พิมพ์ได้ไม่ไหลเยิ้มลงสู่ร่องที่แกะไว้



๓. ภาพพิมพ์ลายฉลุ การพิมพ์ลายฉลุเป็นกระบวนการพิมพ์แบบเดียวที่ภาพพิมพ์ปรากฏตรงกับแม่พิมพ์ไม่กลับซ้ายขวาการพิมพ์แบบนี้เป็นการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ที่ปล่อยให้สีพิมพ์ผ่านจากด้านบนแม่พิมพ์ทะลุลงมายังพื้นรองรับข้างล่าง เป็นเทคนิคการพิมพ์ที่มีวิธีการต่าง ๆ มากมาย เช่น การพิมพ์กระดาษฉลุ

๔. ภาพพิมพ์กระจก การพิมพ์ภาพโดยใช้แผ่นกระจกเป็นกรรมวิธีที่เรียกว่าการพิมพ์ภาพครั้งเดียวหรือ Monoprint โดยอาศัยกระจกเป็นเสมือนแม่พิมพ์รองรับสีส้น ผิวนูน ที่จะก่อให้เกิดเรื่องราวและความหมายเมื่อปรากฏออกมาเป็นภาพพิมพ์



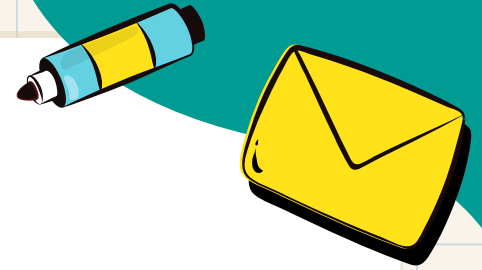
วัสดุภาพพิมพ์อย่างง่าย

หากต้องการทำภาพพิมพ์อย่างง่าย โดยใช้สีน้ำหรือสีโปสเตอร์
นักเรียนสามารถหาวัสดุใดมาเป็นแม่พิมพ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน



วัสดุภาพพิมพ์อย่างง่าย

- กระดาษขยำ
- กระจกพลาสติก
- ฟาขวดน้ำ
- ก้นขวดน้ำ
- เชือก/ไหมพรม
- ใบไม้
- ผัก
- ผลไม้
- ซองขนม
- กิ่งไม้



สิ่งที่ต้องเตรียม

- กระดาษร้อยปอนด์ขนาด A๔
- เทปกาวกั้นขอบกระดาษ (นิ้ตโต้)
- วัสดุที่จะนำมาทำเป็นแม่พิมพ์
- พู่กัน
- ถังน้ำล้างพู่กัน
- ดินสอ ยางลบ
- กระดานรองวาด
- สีโปสเตอร์
- จานสี
- ผ้าขี้ริ้ว



บทเรียนครั้งถัดไป

ภาพพิมพ์ (๒)

